

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato:
27.04.2022

Sak:

Prinsipper for videre fordeling av strategiske postdoktorstillinger

Innstilling til vedtak:

1. *Fakultetsstyret vedtar prinsipper for videre fordeling av strategiske postdoktorstillinger slik de er angitt i saksframlegget. Tildeling av stillinger foretas av fakultetsstyret.*

Bakgrunn:

Hvert år fordeler universitetsstyret strategiske postdoktorstillinger til fakultetene/UMAK basert på søknadsinnsatsen mot EU. Innsendte søknader scorer poeng internt ved UiT ut fra fastsatte kriterier og danner grunnlaget til å fordele stillingene til fakultetene/UMAK.

Basert på søknadsinnsats årene 2020 og 2021 tildelte universitetsstyret i forbindelse med saken om refordeling av rekrutteringsstillinger for 2023, to strategiske postdoktorstillinger til fakultetet¹. Om den videre fordelingen av postdoktorstillingene bestemte fakultetsstyret følgende i sak FS 10/22 *Fordeling av rekrutteringsstillinger for 2023*²:

4. De to strategiske postdoktorstillingene basert på søknadsinnsatsen mot Horisont Europa årene 2020 og 2021, fordeles ikke i denne saken, men utsettes til styrets møte i juni. Fakultetsstyret ber dekan utarbeide kriterier for intern viderefordeling av slike postdoktorstillinger som legges frem i egen sak for fakultetsstyret i april.

Utforming av prinsipper eller kriterier for videre fordeling av de strategiske postdoktorstillingene internt ved fakultetet bør utformes slik at de også kan gjelde for kommende års tildelinger med rom for justeringer dersom det gis nye sentrale føringer. Det pågår for tiden et arbeid med å vurdere de strategiske ordningene ved UiT som kan lede til revideringer av ordningene. Endringer kan derfor komme til å omfatte insentivene knyttet til søknadsinnsatsen mot EU og/eller føringer for tildeling av strategiske postdoktorstillinger.

Kort historikk

¹ Arkiv: 2021/5785-10 (Sak S 10/22)

² Arkiv: 2021/6362 (Sak FS 10/22)

Nøkkelfordeling av postdoktorstillingene ble introdusert av universitetsstyret gjeldende fra 2012. Føringerne for hvordan stillingene skal videre fordeles på fakultetene har variert over årene. Da ordningen ble etablert fikk fakultetene ansvar for videre fordeling av postdoktorstillingen(e) og var forpliktet til å premiere minst ett av de søkende fagmiljøene³.

I 2014 ble reglene justert, og fakultetene fikk ansvar for videre fordeling av postdoktorstillingene innenfor de tilhørende fagmiljøene som genererte høyest poengsum i prioritert rekkefølge:

1. søknader som oppnådde 4 poeng;
2. samlet poengsum fra alle innsendte EU-søknader⁴.

UiTs Ambisjon for Horisont Europa

Universitetsstyret behandlet i møte 15. april 2021 UiTs ambisjon for forsknings- og innovasjonsprogrammet Horisont Europa⁵ og presenterte hvilke grep UiT skal ta for å lykkes. Planen er at ambisjonen skal justeres ved behov og at den skal være retningsgivende for arbeidet rettet inn mot Horisont Europa. Fakultetene og enhetene skal utforme utfyllende planer for implementering av satsingen på deltakelse i Horisont Europa (vedlegg 1).

Universitetsstyret har videre vedtatt mindre justeringer i nøkkelen som gir uttelling av poeng for tildeling av postdoktorstillinger for EU søknader slik at disse er tråd med EUs nye rammeprogram Horisont Europa (2021-2027)⁶ (vedlegg 2) og UiTs Ambisjon for Horisont Europa. Poengene gis ut fra type søknad (ERC, MSCA m.v.), rolle, og ut fra steg i prosessen en søknad når opp. Om videre fordeling av stillingene på fakultetene/UMAK stod det blant annet:

«Det foreligger ingen konkrete føringer for hvordan postdoktorstillingene skal fordeles internt på fakultetene/enhetene, men de skal ha som hensikt å styrke innsatsen mot Horisont Europa».

Universitetsstyrets føringer for den videre fordelingen av stillingene gjelder fra i år av. Føringerne er mer åpen enn tidligere år samtidig som det skal satses tyngre på søknader inn mot Horisont Europa. Dette gir fakultetet handlingsrommet til å utforme egne og målrettede føringer for den videre fordelingen av stillingene til enhetene.

Om søknadsaktiviteten mot EU i fagmiljøer ved HSL-fakultetet

MSCA Program: Veiledere ved UiT inviterer utvalgte, talentfulle, unge forskere fra utlandet til å søke finansiering for en to-årig MSCA Postdoctoral Fellowship ved UiT. Dette er et program som setter søkelys på karrieren til de individuelle postdoktorene. I 2016 fikk fakultetet innvilget to postdoktorstillinger fra dette MSCA-programmet. Det samme fikk vi i 2017, mens vi fikk tildelt henholdsvis tre stillinger i 2018 og i 2019. I 2020 deltok HSL-fakultetet i 15 slike søknader, hvorav tre søknader altså ble innvilget, og 13 søknader i 2021, hvorav to nylig ble innvilget. AcqVA Aurora senteret ved Institutt for språk og kultur har stått for mesteparten av de innsendte søknadene, og har fått tildelt hele 10 MSCA postdoktorstillinger fra 2016-2022. HSL-fakultetet har følgelig deltatt aktivt i MSCA programmet de siste årene og stått for en stor andel av MSCA postdoktorstipendene ved UiT (16 av 29 MSCA-IF i perioden 2016-2020).

³ Arkiv: 2010/2609 (Sak S 39/10)

⁴ Arkiv: 2013/5156 (Sak S 9/14)

⁵ Arkiv 2021/1815 (Sak S 11/21)

⁶ Arkiv: 2021/5785-10 (Sak S 10/22)

De samme miljøene som har blitt tildelt MSCA postdoktorer har i tillegg utløst de interne tildelingene av UiTs strategiske postdoktorstillinger de siste årene, da dette incentivet har vært direkte videreført som en form for belønning for søknadsinnsatsen.

Samtidig sender fakultetet veldig få søknader til andre områder av EUs rammeprogram (Horisont 2020/Horisont Europa). I 2021 ble det kun sent inn to søknader til andre utlysninger, mens det i 2020 ble sendt inn åtte søknader til andre utlysninger.

Dekanens vurdering

De UiT interne strategiske postdoktorstillingene hvor tildelingen er basert på søknadsinnsats mot Horisont 2020/Horisont Europa fungerer etter dekanens mening per i dag ikke som et effektivt incentivmiddel. Fagmiljøene selv er ikke godt nok kjent med dette incentivmiddelet. De miljøene som utløser tildeling i etterkant er selvfølgelig fornøyd med å få en postdoktor, men det er ikke *derfor* de søker. Ved HSL-fakultetet vil i praksis de samme fagpersonene og/eller fagmiljøene motta dette incentivet igjen og igjen. Dette virker derfor ikke som *gulrot* til å søke (slik det strategiske tiltaket var ment å virke), men snarere som en «positiv overraskelse» til de miljøene som (allerede) er flinke og aktive forskere (og per i dag på ett spesielt virkemiddel: MSCA).

Det er en forventning fra UiT at MSCA-postdoktorer søker om ERC-finansiering. UiT tilbyr gjennom sitt ERC Mentoring-program midlertidig ansatte som har fullført sin MSCA-postdoktorperiode ved UiT, og som søker ERC Starting grant/Consolidating grant, mulighet for å søke overgangsstipend i inntil ett år i påvente av svar på ERC-søknaden. Dette virkemiddelet er finansiert av institusjons- og fakultetsnivået (50/50).

Ved HSL-fakultetet mottok vi innen fristens utløp den 1. april i år tre søknader om overgangsstipend på til sammen 28 månedersverk (hvorav fakultetet forventes å dekke 50 prosent). Dekanen blir her bedt om å levere sin innstilling om finansiering innen 1. mai, det vil si før budsjettet for 2023 er behandlet i fakultetsstyret.

Dette virkemiddelet fungerer som et virkemiddel rettet mot enkeltforskere. Dersom søkerne får tilslag på ERC-finansiering vil de få fast stilling dersom UiT står som vertsinstitusjon i søknaden (finansieres av fakultetene). Enkeltforskeren som mottar ERC midler vil imidlertid ha mulighet til å ta midlene med til en annen institusjon, også etter å ha mottatt overgangsstipend fra UiT. Dette er en fin mulighet til å knytte til seg talentfulle forskere.

Slik dekanen vurderer det vil det være strategisk viktig å oppmuntre fakultetets forskere til å søke midler innenfor en bredere vifte av EUs rammeprogram. Det overordnede spørsmålet er derfor:

- **Hvordan kan fakultetet benytte de strategiske postdoktorstillingene slik at de mer målrettet bidrar til å øke søknadsinnsatsen mot Horisont Europa?**

Målet er å øke søknadsinnsatsen mot Horisont Europa. Mange av tiltakene i Horisont Europa (2021-2027) er individuelle, mens behovet og ønsket for fakultetet, er å bygge sterke fagmiljøer.

Dekanen mener fakultetet bør bruke de strategiske postdoktorstillingene til å styrke faglige sterke miljøer, som enda ikke er på toppnivå, slik at de kan bygge internasjonale nettverk og på sikt bli i stand til å konkurrere om egne tildelinger fra Horisont Europa. Dekanen vurderer at det viktigste

strategiske tiltaket HSL-fakultetet kan gjøre i denne situasjonen følgelig er å støtte miljøer som enda ikke er i toppsjiktet, på veien mot å komme dit.

Dekanen foreslår mot denne bakgrunn at de strategiske postdoktorstillingene fra og med 2022 lyses ut internt ved fakultetet og at institutter/sentre eller forskningsgrupper som har planer om å søke EU-midler og har en (langsiktig) tidsplan for dette, inviteres til å søke om å få fordelt en postdoktorstilling. I søknaden skal enhetene begrunne hvordan postdoktorstillingen vil styrke søknadsarbeidet. Postdoktoren kan f.eks. inngå som en strategisk (nettverks-) ressurs for å styrke en søknad om EU-midler. Søknaden må være konkret og angi hvilke EU midler det skal søkes om.

Grunnet vilkåret om 50/50 deling av kostnadene mellom institusjons- og fakultetsnivået ved tildeling av Aurora Centre har fakultetet inngått en forpliktelse om å dekke lønnsutgiftene med fire postdoktorstillinger i AcqVA Aurora sentret. Siden det er svært få postdoktorstillinger til refordeling i den årlige hovedfordelingsrunden i universitetsstyret, fikk fakultetet på søknad om tildeling av postdoktorstillinger i stedet tildelt to stipendiatstillinger. Disse søkte fakultetet rektor om å få omgjøre til postdoktorstillinger, men fikk avslag. Det har vært en utfordring for fakultetet å oppfylle forpliktelsene med de fire postdoktorstillingene til AcqVA Aurora senter. Tre stillinger er det funnet løsninger på, blant annet ved å bruke tidligere års fordelte strategiske postdoktorstillinger til fakultet og en egenfinansiert historisk postdoktorstilling. Det gjenstår å finne dekning for den fjerde og siste tilsatte postdoktoren ved senteret. Det foreslås at den ene av årets to postdoktorstillinger går til å dekke opp den tidligere inngåtte forpliktelsen fra etableringen av senteret. Det kan derfor bare lyses ut en strategisk postdoktorstilling i vårens invitasjon som enhetene kan konkurrere om.

Anne Britt Flemmen
dekan

—

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

—

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandlere: seniorrådgiver Mayvi B. Johansen og seniorrådgiver Thorbjørg Hroarsdottir

Vedlegg:

1. Ambisjon for Horisont Europa
2. Justert nøkkel for fordeling av postdoktorpoeng basert på EU søknader